

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve.
Egy évre 10 frt.-kr.
Fél évre 5 —
Negyed évre 2 — 50.
Egyes szám 5 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény: Nagy-hatvan-ötven, 1864. szám, Dunaszerdahely, — a szerkesztőségbe birtokosra küldendő.

Előfizetési helyben:
TÖLÉGI K. LAJOS és társai.
Kereskedőház és a kiadóhivatalban KUTANI IMRE könyvnyomdájában a postahivatalok után.

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki »függetlenségi párt« közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:
Négy baszós petit sorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmű a többi
hirdetésnek alk. szerint a leg-
előbb 10 frt. értékűnek fel.
Bélyegdíj minden külön beki-
rástól 20 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában
foglalt újdonság sora 50 krajcár.

„Nyitár” ben megjelent köz-
lemény minden petit sora 30 kr.
Hirdetéseket felvételnek a kiadó
hivatalában, KUTANI IMRE könyv-
nyomdájában, valamint ZICHNER
MAN H. könyv. iróházában is.
Név nélkül vagy birtokos nélkül
beküldött levelek nem vétel-
nek nyelvébe.

Kéziratok vissza nem
adatoknak.

A dohány-jövedék és a közönség érdeke.

A dohánycsempészet ellen szigorú rendszabályok készülnek.

Elvben nem lehet kifogása senkinek az ellen, ha az állam arról gondoskodik, hogy a kincstár azokat a jövedelmi forrásokat, melyeket a törvény az állam javára biztosít, teljesen kiaknázza s mindazt eltávolítsa s lehetetlenné tegye, mi a jövedelmi forrás kiaknázását akadályozza.

Ha tehát a dohány-egyedáruság fenntartása szükséges s ez egyedáruságból származó jövedelmet nem lehet másképpen pótolni, joga van az államnak ahoz, hogy e jövedelmében senki által ne rövidíttessék meg.

Ez az érem egyik oldala.
De van az éremnek másik oldala is: a közönség érdeke.

Ha az államnak van joga a dohányt fogyasztó közönséggel szemben, nagyon természetes, hogy a közönségnek is nem csekélyebb joga van az állammal szemközt.

Régi panasz, hogy az olcsóbb fajú szivarok s a dohány általában kriminálisan rossz a magyar állam dohánytözséjében. A négy és öt krajcáros kuba-szivarok, sőt a 6/10 krajcáros britannikák is alig élvezhetőek, a két krajcáros kurta szivarokat nem is említve, mely utóbbiaknak az egyedüli jó tulajdonságuk, hogy midőn a szivarozó észreveszi, mily megnevezhetlenül rosszak, már akkor ki is szívta őket.

Az olcsó fajú dohány szívása pedig igazi fejtörőnk. A ki benne élvezetet talál, az aczélözva van a purgatórium minden kínjai ellen.

Ez és nem egyéb az oka a nagy mérvű dohány-csempészetnek.

Kormányfőink sokszor párhuzamba vonják a mi dohány-monopóliumunk forgalmát az osztrákok fogyasztásával s azt a körülményt, hogy aránylag az osztrákok sokkal többet fogyasztanak, mint mi magyarok, annak tulajdonítják, hogy ott nincs magánhasználatra való termelés s ebből kifolyólag nincs csempészet.

Az azonban figyelmen kívül hagyják, hogy az osztrákoknál nincs semmi ok a csempészetre, mert dohány- és szivargyártmányaik oly kitűnőek, a minők tán Európa

egy államában sem találhatók. Kurta szivarjaik jobbák, mint a mi britannikaink, a négykrajcáros kubák pedig oly kitűnőek, hogy még az inyeneket is kielégíthetik.

Bolond volna az a dohányos, ki a jövedéki törvény áthágásával járó kellemetlenségeknek könnyelműen tenné ki magát, ha az állam tözséjében élvezhető gyártmányt kap.

Bizony senki sem gyönyörködik a vesztély keresésében.

Ám, ha egy szenvedélyes dohányos nem juthat másképen jó dohányhoz, mint csempészet által, ki vehetné azt neki rossz néven s ki nevezhetné őt tolvajnak, mint azt Tisza Kálmán pénzügyminiszter ur ő exczellenciája tervé, midőn azokat, kik csempészetet dohányt szíznak, tolvajoknak, kik az államot meglöpték, elnevezte.

Tessék az állammal nemcsak az állampénztár, de a közönség érdekeire is figyelemmel lenni; tessék arról gondoskodni, hogy a közönségnek az a része is, mely nehezen keresi pénzét, drága pénzéért élvezhető szivar- és dohányhoz juthasson, akkor azután senki sem fog megütközni rajta, ha az állam bármily drákói rendszabályokkal akadályozza meg a dohánycsempészetet.

És az a különös dolog, hogy az állami dohányjövédék gyártmányai azóta rosszak, mióta az alkotmány visszaállított s önrendelkezési jogunkat visszanyertük. Mennyit rozmizottunk a trafik ellen a Bach- és Schmerling-korszakban: pedig akkor a monopóliumi gyártmányok oly kitűnőek voltak, hogy semmi kívánni valót nem hagytak jószág dolgában és most, hogy önmagunk urai lettünk, azt követelik a közönségtől a hazaszeretet szent nevében, hogy köteletségének tekintse a legsilányabb dohánygyártmányokért való lelkesülést. Ha azok a szomorú emlékü államférfiak, kik tizennyolcz éven át a monarchia sorsát vezették és bizony mindent inkább, mint jöndulatot mutattak Magyarországra iránt, tudtak jó dohány- és szivargyártmányokat előállítani, ezt bizony nem a magyar nemzet iránt való rokonszenvből, vagy annak dédelgetése végett, de fiskális szempontból cselekedték, mert mint praktikus férfiak tud-

ták, hogy minél jobb a gyártmány, annál nagyobb kelete van. Hát ezt nem követhették a mi államférfiaink is?

Fájdalom! a Bach- és Schmerling-korszak kinövései mindig termékeny talajra találtak nálunk, de a mit helyesen tettek, akkor az ritkán talál utánszóra most.

Próbálják meg a mi financz-beamtereiink e részben utánozni a Bach- és Schmerling-huszárokat s akkor aztán bátran appellálhatnak a dohányt- és szivar fogyasztó közönséggel hazafiságára. Sőt majdnem teljes bizonyossággal lehet állítani, hogy ha az állam jó gyártmányaival látja el a dohány-szivar-tözséket, nem lesz szükség semmiféle drákói rendszabályokra, mert akkor megszűnik a csempészet.

Rossz gyártmányok áruba bocsátása mellett pedig a legdrágább rendszabályokat is ki fogja játszani a közönség.

De ettől eltekintve, az állammal nem volna szabad ignorálni azt sem, hogy a dohányzás és szivarozás nem életszükség, de luxus, s ha a kormány luxussal való életét rossz gyártmányai által torturává teszi, a közönség gondolkodó részének egyszer az is juthat eszébe, hogy ily tortura ellen van egy radikális gyógyszer: a strike.

Nem kell a hirt tulságosan feszíteni, mert csak egyszer arra ébred a kormány, hogy országszerete hangzani fog a jelszó: „nem dohányzunk.” Akkor nem tudom, mivel fogják pótolni a dohány-monopólium forgalmának csökkenéséből származó hiányt.

És ennek az eshetőségnek fele sem tréfa, ha a tervezett drákói rendszabályok életbe léptével a dohány-jövédék közönségesebb fajú gyártmányai oly rosszak maradnak, mint a mostaniak.

Hazafiságból sokat eltűr a magyar, hazaszeretetből szívesen ontja véré, de torturát senki sem tűr el szívesen azért, hogy a pénzügyminiszterium jövedéki osztályának beamterei jó hazafiak nevezzenek.

Megjegyeztük, hogy az itt elmondottakat nem ellenzéki viselkedésből avagy politikálási mániából, de helyes

egészséges nemzetgazdasági elvek nyomán indulva s ezekből vezéreltetve mondtuk el.

Hedry Bódog.

— Belföldi hírek. A király ö felsége az erdélyrészi Galacz község tüzkarosultjai javára 600 frtot ajándékozott. — Tiszza Kálmán kormányelnök, ki hétfőn fővárosunkba visszaérkezett, jövő pénteken ismét Bécsbe megy, hogy jelen legyen a delegáció hadügyi albizottságának tárgyalásainál. — Br. Sennyei Pál országbíró és főrendiházi elnök egészsége helyreállítása végett, több hétre Abbáziába utazott s távolléte alatt báró Vay Miklós koronaőr és alelnök fogja a főrendiház összes elnökségi ügyeit vezetni. — Báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter, ki Bécsben hosszabb tanácskozásokat folytatott a közös hadügyminiszterrel, Budapestre visszaérkezett. — Gönczy Pál közköztársügyi miniszteriumi államtitkár hat heti szabadság idő után ismét hivatala vezetését. — Telkes Simon, az országos statisztikai hivatal számvizsgálója számtanácsosi címet és jellegét kapott.

— Halottak esteje a fővárosban. Az egyetemi ifjúság az idén is felkereste a nemzet nagyjainak sírját. Forinyák Géza sírjánál Jakabfalvy Gusztáv, Voroniczky sírjánál Orosz Lajos j. h., a vértanúk sírjánál Rácskay Gy. m. e. h. Kisfaludy Károly sírjánál Patyi István, Bathány Lajos sírjánál Comasz Béla j. h., Deák Ferencz sírjánál Jászay Viktor j. h., Arany János sírjánál Kerekes Ernő b. h., Vörösmarty sírjánál Hodász Antal mondtak lelkesítő beszédeket. A központi magyar ifjúsági egyesület Táncsics sírját koszorúzta meg. Felemlítjük még itt, hogy a műszaki ezred tisztikara Hentzi sírjára az idén is korzort helyezte.

A kaposvári választás ügyében, melynek tárgyalását tegnap ismertettük, a 3-ik bíráló bizottság f. hó 3-án, azaz ma este 6 órakor mondja ki az ítéletet, melyet országszerete nagy érdeklődéssel várnak.

A keddi tanácskozás a bizottság kebelében felmerült ama kérdésnél szakadt meg, hogy összehasonlítsák végett megismerléssé-e a szavazati lajstromnak, harmadik, a belügyminiszteriumban lévő példány. Mint hallatszik, ennek hivatalos megtekintését, annak a belügyminiszteriumból való bekeresését a bizottság, főleg Vargies Imre elnök ellenzése folytán, nem határozta el. A tanácskozás azonban felbeszákadt, hogy ama bizottsági tagok, a kik e példány látását ohajtják, azt maguk megtekinthessék. A szavazati lajstrom e belügyminiszteri példányról érthetetlen dolgothallunk. Kaposvárott, a mikor a választás után felmerült a gyanu, hogy tévesen történt a szavazatok bejegyzése, a belügyminiszteriumba való felkúldés előtt pártkülönbség nélkül számosan meg-

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

Vénus toiletteje.

Novellette. Írta: Sacher Masoch. Fordította: V. E. Hogy mennyire ingerel a titok és homály, arról sokat beszélhetek nem régiben egy hírneves bécsi festő látogatói. A műterem sötét sarkában szürke függöny takart egy porleptét képet. Azt a képet a művész inasa nem mutatta meg senkinek — bár a legszívesebben elfogadott mindennemű borralvalót; a festő pedig némán utasított vissza minden tudakozódást.

Egyedül a művész legbensőbb barátjai tudták, hogy az a kép még bevezetlen, s hogy a színpad legünnepeltebb szépségét ábrázolja. — Mint május hónapban az azur égbolt, oly derült volt a művész kedélye, midőn e kép festéséhez fogott, s azután — befejezetlen elitarkarta. — Kedélye elborult s elzárkózott az emberek elől. . .

A bécsi operaházban „Tannhäuser” előadásán gyönyörködött a mi festőnk; még cseppet-bongott felében a vénushegyi bachanalia vig zenéje, midőn véletlenül egyik páholyba pillantott, és ott tapadt szeme az igaz látványon. — Szép, fiatal nő állt ott szenttelenül, nyugodtan mint márványszobor. Dús szőke haja arany fűrtökben folyta körül hófehér vállait, s nagy fekete szemével szórakozottan merengett az üres légtérbe. — Nem hallotta sem Wagner zenéjét, sem a vele szemben ülő rendezes ur finom bökjait, mert utólerhetetlen távolban kaandoztak gondolatjai. De rögtön, mintha delefolyam érte volna — megérezte a művész égő tekintetét, felocsudott merengéséből, s

kíváncsian tekintett körül. A művész halvány arcán akadtak meg szeméi. Tudakozódva fordult a rendezes öreg urhoz, ki bőkezű Mecénása volt a művészeknek, de mindenekelőtt a művésznőknek. Ez azonnal megnevezte a festőt s elismerését fejezte ki tehetsége iránt.

A szép szőke nem unatkozott többé, mert az a halvány arc érdekelte őt. Valahányszor a művész reá szegte ragyogó szempárját, a nő letette látcsövét, s büszke, csábos mosoly játszott piros ajkain. Ha a művész levette róla szeméit, azonnal látcsöve után nyult, s addig le nem tette, míg az vissza nem hozta égő tekintetét.

A második felvonás után fölemelkedett a szép szőke; a rendezes öreg ur ékes színházi köpenyét adott fel vállaira, s a nő még egy rokonszenves tekintetét vetve a festőre, elhagyta páholyát. Lassan lépdelt le a lépcsőkön, lábainál már ott állt a festő.

A művész egyik barátjához fordulva tudakolá a szép nő nevét.

— Es te nem ismered? — kérde ez csodálkozva s aztán suttogó hangon ejte ki egy ismert színpadi bálvány nevét.

A festő és a szőke művésznő még egy, sokatmondó tekintetét váltottak, s az elbűvölt fiatal ember e pillanatban érezte, hogy a művésznőt olthatatlan lángal szereteti.

Másnap délelőtt a művésznő még hullámzó párnán szendergett, midőn komornája ezüst tányéron a festő levelet hozta be. E leveleiben szerényseggel fújtott vágygál csak azon kegyért eszedezett, hogy őt lefesthesse. A szőke kapott az alkalmon, s miután ragyogó, de gyakran egyhangú életében a festő szerelme kellemes epizódot ígért, — s miután a festő ma éppen érdekelte, és ki tudja, hogy az érdeklődés

tart-e még holnap is, haladék nélkül választotta az udvarias kérelemre. Csak annyit írt: „Szívesen látom estére, hogy a továbbiakat megbeszélhessük.” Ez a néhány sor a hetedik égbé ragadta a szerelmes fiatal embert.

A festő pontosan megjelent, s a szép szőke oly toilette-ben fogadta, mely többet mondott, mint minden szerelmes levél, s meggyőzőbb volt, mint ezer szerelmi eskü. Gömbölyű tagjait fehér chachemire pongyola leplezte, mely mint az ó-görög hölgyek classikus öltözéke, látni engedé a karokat, s minden — mozdulatnál odatapadt szobrászai domaihoz; szőke fürtjei dus hullámokban omlottak fehér vállaira. A festő el volt ragadtatva, s még fokozta gyermekies örömet a művésznő szeretetreméltó modora. Gyönyörben uszva távozott el a szép szőketől, a ki még másnap is érdeklődött a festő iránt, mert ez valódi szerelmesek módjára az első vizontlátásnál tartózkodott a vallomástól.

Másnap a szép szőke eljött a festő műtermébe, hol először a costume dolgában jutottak egyetértésre — s beható értekezés után a bachansnói jelmezben állapodtak meg. A festőnek egy kis külön szobája volt azon hölgyek részére, kik nála vászonra színezették magukat, s itt váltotta toilettejét a színesnő.

Bágyadték kerevetre párdúczbőr volt terítve, s azon helyezkedett el a szép szőke, piros cipőkkel lábain Leeresztett fürtjeit szőlőlomb koszorúzta, s úde gerezdet tartott jobb kezében.

Kezdetben buzdón festett a művész. A színeváltat eleven színekbe öltözött, s a vonások életet nyertek a vásznon. Azonban fájdalom a művész keze belefáradt a remekműbe.

Hiába kísértette meg újra és újra, hogy a plasztikus idomokat, melyek nézésével alig tudott eltelni — oda varázsolja a vászonra! Végre is el kellett jönnie az órának, midőn elhagyta Genuszsa, s Amor, e hajthatatlan szarnok batorságot adott neki, először elmondani mindazt, a mi szívében égett! A színpadi Vénus kinyújtózva hevert a párdúczbőrön; s álmátog felig csukott szemével — hosszú pilláinak aranyos fátolyán keresztül kíváncsian leste alkotásának vonaglását, és epedve várta a pillanatot, midőn az összeomlik lábai előtt. A festő kevergette festékjeit, s kevergette újra megkísértett egy vonást, aztán ismét egyet, s akkor eldobta ecsetjét és palettejét s odaburult a szép asszony lábaihoz. . .

Ez órától fogva a festő csak a szép szőke-kék élt. Örülten szerette őt, s viszonzterve hitte magát, mert a színésznőt szórakoztatá a festő szenvedélye. Mindennap eljött hozzá az atelierbe, a festő azonban kevesebbet foglalkozott a képpel mint az eredetivel.

A művész szenvedélye napról napra nőtt; véré és életét feláldozta volna kedveséért. A színésznő pedig csak pikáns epizód alknak tekinté őt életregényében. A kép még felig sem készült el, midőn a színésznő beleunt a festőbe, ki igen lassan festett ő pedig igen gyorsan szeretett!

Egy nap a festő nem jött el, s egy árva sorral sem tudósította a festőt elmaradása okáról. A festő mondhatatlan gyötrelmeket áldott ki, szemrehányó leveleket írt — egymásután tizet is, s széttépte valamennyit, mielőtt elküldötte volna.

Csak hogy őt láthassa, elment a színházba, midőn a bálvány fölépelt. Egy oszlop mögé rejtőzött és emésztő sóvárgással várta a függőy felgördülését. Mikor a szép szőke kilépett a színrre, csattogó tapsvihar ádvözölt

tekintették e példányt s mindnyájan azt találták, hogy az a 19 tiszvári szavazat nem Körmeny, hanem Széchenyire van bérva. Ugyanazt jelentette Tallian Béla főispán is nyilvánosságra került ismeretes levelében. A bíráló bizottságnak egy kormányparti tagja e napokban megtekintette a belügyminiszteriumban fekvő példányt s azt találta, hogy már is nem úgy áll a dolog, mint azt Kaposvártól többen s a főispán is látták, hanem a 19 tiszvári szavazat Körmenyre van bejegyezve, kinek nem engedték meg e lajstrom megtekintését.

Körmenyiek lapunk tegnapi számában említett nyilatkozata következőleg hangzik:

"A Széchenyi választási ügy elbírálásának elhalasztása, hogy minő taktikából történt, kitérnek azon 32 bizonyítványból, a mit Sz. kortesei a "Calumniare audacter et semper aliquid haeret" elv alapján a bíráló bizottság és a közvélemény erkölcsi érzületének megvesztegetésére, nagy költséggel összeszedtek s a melyek ellenében kötelességemnek tartom kijelenteni, hogy a mennyiben azok a terrorizálás különböző eseteit, általam személyesen is elkövetett vesztegetéseket etetés és itatásokot tartalmaznak, szemcseszédett ráfogások, melyeket a vizsgálat egytől egyig el fog enyészteni és körüztámasz alkalmával velem járt különböző községbeliek fuvardíj, elemezési költségeire fog deválalni.

A vásárigéret vádja, az elenzéki képviselőjelöltől, a minő képtelenség, éppen ellenkezőleg igaz: szólván beszédem egyikében a kormánypart vásárt ígérő korteskedése ellen.

A becsatolt halotti bizonyítványok is csak az illetők elhalálozását igazolják, de nem igazolják, hogy azok nevében részemre lesza vasása is történt.

Ami pedig Márfy Emilnek azon állítását illeti, hogy én tőle akar közvetlen, akár közvetlenül, akár pénzt, akár bármennyi kormánypartifogást, hivatal, vagy előnyt kértem volna; e gyszerűen ráfogásnak és rágalomnak nyilvánítom, miután a szeméremetlen vádnam is épp az ellenkezője igaz. O jövőnem hozzám, általam figyelembe sem vett ígéretekkel; azért, hogy ám bárki, csak én fel ne lépjek, mert csak én buktathatom meg jelöltjét; ő ígerte költségeimnek megtérítését, csak a hamis mandátum ellen a petíziót be nem adjam, ő kért találkozást Budapesten is, és Somogyból felküldött megbízottja után, amit én épp úgy, mint ígértét, visszatartottam.

Es hogy ezek így igazak és nem úgy, amint azt Márfy E. a Nemzet tegnapi est lapja szerint bizonyítványilag állítja, tanum Matócsy József kaposvári ügyvéd, a ki előtt Márfy E. megbízottja ez irányu beismerést tett. Kijelentvén egyúttal azt is, hogy neki Márfy Emil 2500 forintot ígért azért, hogy egy engem kompromittáló nyilatkozatot adjon.

S tette mindezeket az a Márfy Emil, akinek oly nagy érdekében állott, egy rossz minőségű birtokán gróf Széchenyi által az ország költségén felállított földmivesséskola háromszoros bérletijára biztosítását gróf Széchenyi minden áron mandátumhoz juttatni, ellenjelöltjét pedig, mint a választót, ugy a bíráló bizottság sőt az ország közvéleménye előtt is, befeketíteni akarni, hogy erkölcsileg tönkre tesse, korteskedési utjából mindenkorra elhárhassa.

El az igazság Istene, hogy ez nekie nem fog sikerülni.

Kijelentem egyúttal, hogy a büntfeljelentést Márfy E. ellen meg fogom indítani." — Körmeny Sándor.

Tömeges magyarosodás. Impozáns példányával szolgált idegen nevű községeknek Vasmege muraszombati járása. Egyedül ebből a járásból 90 község folyamodott magyar hangzású név fölvehetésért idegenszerű neve helyett. — A belügyminiszter már megadta a hazafias községeknek a névátváltási engedélyt.

A császártalálkozás. Kopenhágából az a hivatalos értesítés érkezett Berlinbe, hogy a császár oda fog érkezni. A császár biztonságára való tekintettel abban történt megállapodás, hogy a találkozás a központi pályaudvar városrészében menjen végbe, feltéve, hogy a császár addig kocsiárral — Államférfiak nem lesznek jelen a találkozás, legfeljebb Suválov. Berlini officiózus lapok azt fejtetik, hogy a császár látogatása nem bir valami nagy politikai jelentőséggel.

Bulgariából. A bolgár képviselőház válaszfelirata a fejedelem trónbeszédére ismét egy újabb bizonyítéka annak, hogy a bolgár nép és sobranájja nem szorultak ama járszakra, melyet olyan örömet tukmálnának rá. Öszinte ragaszkodás a fejedelehez, buzgó hazafiaság és politikai tapintat nyilvánul e felirában.

A válaszfelirat loyális hangja kétségtelen bizonyítéka annak, hogy Ferdinánd fejedelem és a törvényhozás közt a legkedvezőbb viszony uralkodik. Másrészt azonban az orosz agitátorok üzenelmei sem akarnak megszűnni. A rendőrség Várnában ismét letartóztatott valakit, a ki titokban fegyvert és löszert akart Bulgáriába becsempészni. Mindazonáltal a kormány nem szándékozik rendkívüli intézkedésekhez folyamodni, vagy az ostromállapotot kihirdetni.

Kül ördí hírek. A bolognai egyetem disztudorái választotta Lajos Ferdinánd bajor herceget, ki Károly Tivadar herceg példájára szinten orvosi tanulmányokat végzett és a nympenburi kastélyban praktizál. — Konstantinápolyban a magyar egyetel testületleg jelen meg Czako Jánosnak, három éven át volt előkének, temetésén és díszes koszorút is tett a ravatalra. — Gróf Hoyos párisi nagykövetség hosszabb szabadságidő után visszatért állomására — Augsburgba a német császárné Baden Badenből, hol hat hétig időzött. Koblenzbe utazott — A császár berlini látogatását most már bizonyosnak mondják: a látogatás csak pár órára fog terjedni s a császár kénytelen lesz Vilmos császárt dolgozó szobájában fölkeresni, mert a beteg agg császár nem mehet ki a szobából. — A udlan tábornok, a párisi rendjelvezérek egyike Angliába menekült.

Erő! Erély! Egyetértés!

Debreczen, nov. 3-án.
A debreczeni tornaegylet, fenti büszke jelszóval lobogóján, egyike a legreggibb ilyenmő közhasznú egyesületeknek e hazában. Van 5-6 ezer frt tőkéje s a főiskolának, mint a közművelődés szülőanyjának jóvoltából felszerelt tornaterme is.

Mi annak hát az oka hogy a teremben Debreczen előlékő férfiai oly feles számban je lennek meg s daczára annak, hogy aban mindannyian egyetértünk, hogy a testi egészség, férfias erélyvel párosított erő a földi jóknak egyik legbecsesebbike; mégis a testgyakorlat, a tornázás s általában az athletika ügye

oly gyenge lábón áll városunkban, hogy szinte féltünk kell az enyészettől?

Oka ennek a részvétlenség, a közöny, mely már oly sok hasznos, remes intézménynek volt már megölője. Társadalmi életünk e philloxerája, mely elpusztítja épen a legszebb hajtásokat, rügyeket a fejlődés pillanatában. E philloxerát megsemmisíteni legalább egy kicsike körben, — volna czélja e soroknak. Uram! Pillantsanak közegészségügyünk szomorú adataira és meggyőződnek, hogy e bajokat orvosolni kell.

Sok irányu tevékenységet igényel ez, s minden ága oly fontos, hogy megérdemli a fáradságot, vele foglalkozni.

A felvett irányban philloxeránk biztos gyilkosa: a részvétel, érdeklődés. E szert alkalmazva: egy nem jelentéktelen ösvényt mentettünk meg a közegészség kertjében.

A részvétel melegítő sugara kell csak, hogy ez ösvény díszes is legyen, hogy a test-edzés és tornászati ügye városunkban is felvirulhasson.

Ha felkaroljuk ez eszmét, s megvalósítva megacélozzuk, öntudatosan fejlesztjük az ifjak, a férfiak erejét, ha ép testben ép szellem lakozik: nem fognak kicsinyöl mosolylyal tekinteni dalás öreg uraink s hölgyeink a „mai satnya nemzedekre“

Az alap jóformán megvan. hisz a mult évben megindított érteleges mozgalom meghozta a kívánt eredményt. Debreczen önálló férfiai közül mintegy 180-200 lett működő tagja a tornaegyletnek.

Kicsiny volt ugyan az első évben a működési tér, csupán a szertornászati és vívás gyakoroltatott, azonban az elért öszes eredmény kielégithette egy a közönséget, mint a a hasznos és igen szép mulatságra vállalkozó tagokat.

A tornászok által az elmúlt farsangon rendezett fenyves torna-bál, s a nyáron tartott torna-ünnepély erkölcsi és anyagi sikeréből meggyőződünk arról, hogy Debreczen előlékő társadalmi rokonszenvez az e-zmével. E két mulatság nem várt sikere zálogul szolgál a jövőre is s a tornaünnepély kisebb szabásu versenyei iránt mutatkozott meleg érdeklődés adjon tápot szélesebb körben fogantatandó nemes versenynek.

Igy a közönség támogatása nem fog elmaradni. Most a városunkban létező sok egyetel klub, kaszinó, körök közt igazán alig fedezhető fel a testedés munkájára vállalkozott tornaegylet.

Csendben, zajtalanul működik a közöny terebélyes fájának árnyékában teng Holott ez nem természetes arány, ennek nem szabad így maradni.

A mai társadalmi viszonyok szerint az életerő fogyasztás gyorsabb, rohamosabb. A megélhetés pályateren sokkal erősebb küzdelem folyik, mint hajdan, így nagyobb mérvu az élvezetek utáni vágy is. Szórakozásaink, kedvteléseink tulnyomó részben nem üdület, de lankadást eredményeznek, majdnem kizárólag szellemi terenu összpontosulnak: az anyag, szerveztünk alig lel üdület. Ideje tehát, hogy oly forrásokhoz nyuljunk, melyből életerő merithető. Testi szerveztünk üdület, erősbítést nyerhet. Ideje hogy ne pusztán a mulatságsóra, de a hasznosra is gondoljunk; hogy a tornászati athletika ügye elfoglalja méltó helyét társas egyesületeink közt, midőn kétségtelen, hogy ennek egy magában van annyi fontossága, mint amazok közül többnek együtt véve.

— Jó rendelkezél velem.

A legközelebbi reggel a nőorvos saját kocsián elvitte barátját a színész nő lakására. A komorna az érkezéket saját kamrájába vezette, mely közvetlen szomszédságában volt a művésznő öltöző szobájának s hirtelen eltűnt.

— Nos barátom — így szól halkan az orvos — most légy szives a kulcslyukon át bekkukkanni és hegyezd füledet...

A festő odabigyeszt szemét a kulcslyukhoz Gazdagon felszerelt toilette asztal előtt egy asszonyt látott ülni szögletes termettel, görbe derekál és ráncos nyakkal. Az asszony megfordul és ah! ki fesse le a festő csudálkozását — az asszony vonásaiban semmi baj. Halvány orcái be voltak esve barna foltok szennyeztek homlokát s kekelő redők öveztek félkörben tüztelen szemeit. A fehér fejkötőcske alul néhány vörösszőke hajfürt lógott ki oly vékonyan, mint a patkányfark.

— Ez ő! — suttogetta a festő borzalommal.

— Igen, ez ő, — kiért közel voltál az örléshez.

— Ah, mily súlyos betegséget állhatott ki a boldogtalan!

— Ilyen volt ő, barátom, mindig, a mióta csak ismerem, hanem figyelj — most jó még csak a java!

Ekkor Vénus fehér kenőcsöt vett elő s a szó legszorosabb értelemben belakirozta magát, még pedig nemcsak arczát, hanem nyakát, vállait, karjait és kezeit is. Aztán piro sitóba mártva egy ecsetet, üde rózsákat pingált festett, hófehér arczára, s petyhüdt ajkait elárasztá biborral Majd karminnal dörzsölgette körmeit, melyek azonnal rózsás fényben játszottak. Kék festékekkel bámulandó finom erecskéket pingált hálántékára és kezeire. És ismét külön ecsettel feketére színezte szemöldjeit és hosszú pilláit. Ez utóbbi művét után tűz gyult ki a bágadt szemekben, s azok ismét csak úgy ragyogtak — mint egykor, midőn a festő először látta kedvesét!

Lehetetlen hogy ily körülmények közt a magyar alföld szívében, és Debreczenben is el ne foglalja méltó helyét a tornaegylet, mely öszekötti működésében a szépet a hasznossal, s hivatal van arra, hogy ifjainkban a komoly törekvések iránti érteket emelje.

Hogy az bekövetkezzék, hogy kitűzött célját elérje ez egyetel, nem szabad elzárkózni a haladás követelményei elől. — Előre kell törni a megkezdett ma még — keskeny csapáson; szélesbitni kell a tevékenységi kört!

Mi által? kérdezhetik az eszme barátai! Meg kell valósítani az athletikai irányt; melynek alkalmazása tért teremt a felnőt férfiak működésének, emeli a közérdeklődést, a rendezendő nyilvános viadokok, versenyek felebrészitki a vállalkozási kedvet, a farsáskörök rokonszenvét s a nemes vétélkedés hasznos munkára serkenti az egyetel tagjait.

Az athletikai gyakorlatok következők: korcsolyázás, csónakázás, uszás, futás, akadályverseny, magas ugrás, táv ugrás, szín ugrás, birkozás, gyaloglás, vívás, boxolás, suly emelés, suly dobás, kerék pározás stb.

Ezek mind oly dolgok, melyeket városunkban gyakorolni lehet, meg van hozzá minden szükséges tényező, csupán összhangzásba kell őket hozni; a felsorolt gyakorlatknál a férfi értékesitheti erejét s a nyert erő idomítva lesz, engedelmeskedni kényzszerű s ez által célirányosan növeltetik. — Az athletika mulatságban neveli az ifjak erejét, midőn pedig a férfiak szilárdabb erőfeszítésére kerül a sor, akkor érdekesebbnél érdekesebb versenyekre nyujt alkalmat. — Gondoskodni kell mindenek előtt egy megfelelő „verseny téri“ s kellő szerveztetről, hogy a működési kedv ében tartassék.

Hisz most már országszerte megalakultak a különböző sport-egyletek athletikai klubok, csak Debreczen maradna hátra, hol oly tömérdek fiatalág van; hol a szükséges tényezők kétségtelven rendelkezés alatt állanak, csak kéz kell, mely teremteni képes legyen s egészé tömörítse a részleteket.

Az athletikát meg kell teremteni! Lehetetlen hogy az eszme iránt ne lelkesednének Debreczen ifjusága, Debreczen férfiai. — Az athletikai versenyek köztben az élet versenyére készül a fiatal férfi. Megtanulja ott önérejét egy kitűzött célra összpontosítani. A verseny alatti küzdelem lélek jelenlétre, eszélyes számításra, erejével való gazdálkodásra ösztönzi, miként azt az athletika egy igaz barátja írta. És igaz van, az athletika növeli a szellemi és testi erőt egyaránt s szilárdítja, lovagiassá önti a férfi jellemet.

Más oldalról élvezetet nyujt másoknak is. Mily érdekesítő, mily élvezet volna társadalmunk fiatal férfait egy nyilvános viadalban a küzdelemlátni, hol nemes versenyre kelének a büszke „bajnok“ címért. Ma az ifjuság kávéház, kártya-asztal, bormérés s más e fajta helyeken fecseréli erejét, idejét; a helyett, hogy a szellemét és testi egészéget egyaránt fejleszteni, acélozni hivatal, torna csarnokban mulatna. Mi — megszokva nem kevésbé kellemes szórakozás volna.

Az alkalom közel van ez igénytelen sorokban jelzett utra lépni, s tömeges pártolás által az athletika által idomított nemesbített erőket a társadalmi élet hasznos tényezőjévé emelni.

A tornaegylet mult évben alakult „önálló csoportja“ a napokban fogja alakuló gyűlését

Most már meg lehetsz győződve, szóló a nőorvos, hogy kedvesed ügyesebb festő mint te! Ó mindennap eletelevenséggel állit elő bevégzett festvényt, melyet te egy év alatt sem voltál képes vászonra tenni!

— Mily haját méltóztatik? Kérdé ott benn a komorna.

— Hát nem látod, hogy feketére festtettem a pilláimat? Fekete hajam add ide! hozd el a vörös bársony-ruhát is.

A komorna előhozta a fekete haját, mely néhány pillanat mulva igéződen folyta körül a hófehér rózsás arcot. Különös csak az volt, hogy azok a rózsák gödörben virultak és ezt maga Vénus is észrevette, mert türelmetlen hangon kiáltott föl:

— A fogaimat!

A komorna kis dobozt hozott elő és rugóra járó, kettős gyönyörű fogsort emelt ki belőle.

A művésznő felnyitotta száját s gyakorlott kézzel helyezte be fogainak gyöngy-sorát. Orczái azonnal meggyöngyödték, s a biboros ajkak büszkén biggyentek előre.

— Menjünk barátom! így szól e festő, eleget láttam!

— Nos, mit szólsz hozzá? Kérdé a nőgyógyász vigan. Nem kacagysz szivedből? S ne rendezek estére nagyszerű vacsorát, melynél barátaid visszhangozhatják kacagásod?

A festő a könnyezésig kacagott, de a vacsorát ihlasztani kérte. Legalább várjatok addig, így szóló mig megjön az étvágyam Mert, hogy az étvágy megért, az bizonyos, de a szerelem csak nevetési görcsöket okoz nálam!

Pedig a festő megtanult újra komolyan szeretni. Egy csinos fiatal leánykát festett le, s ugy belébolondult, hogy nőül is vette. Könnyű neki most hű és szerető feleség oldalán kacagni, legkivált ha eszébe jut az a feledhetetlen színjáték: Vénus toilettete!

minden oldalról, s valamely páholyból pompás bouquet hullott lábaihoz. Főlemelte a csokrot s nyájasan hajta meg magát egyik földszinti páholy felé, hol egy szépségéről, gazdagságáról és különöz kedvtöléseiről híres gróf ült.

A festő eleget látott... Elhagyta a színházat, tebolodotként bolygott az éj sötétjében, s halálra fáradva tért meg reggel lakására. Rögtön ágyára vetette magát, s mozdulatlanul aludt napestig. Akkor felugrott, öltözéket váltott s kelvesséhez indult.

A szinpad Vénus kisebb szalonjában fogadta, s ott találta festőnk a magyar gróft is. A szöke és a gróf a legbizalmasabban társalognak. Ott csak annyiba vettek, mint egy közönséges festőt, kinek arczképek megrendelhetők.

— Ugye, ön neheztel, mert néhány nánig nem ültém? — kérdé vidáman a színész. — No majd helyrehozom a mulasztást holnap elmegyek bizonyosan — bizonyosan. Ugyan, kiserjén el gróf ur az atelierbe, a kép csinos és érdekes!

A színész elég vakmerő volt másnap egyedül kopogtatni be a művésznő. Ugy tréfalózdott és kacagott, mintha semmi sem történt volna. Látta a sötét felhőt a művész homlokán, a halvány beessett arcot, a szilaj tűzben égő szemeket, s még mulatságosabbnak tűnt fel előtte elétrégenyének ez epizód alakja. Hirtelen átkarolta a művészt, s egy csókot lehelt ajkaira.

— Ön feltékeny, ez mulattat engem!

— En nem tudom, — válaszolá a festő borzalmas tekintettel, hogy mulatságosnak fogja-e találni, ha a szenvedély erőt vesz rajtam és...

— Ön kivégzi magát?!

— Nem! hanem megölöm kegyedet.

— Ah! én magától félni kezdék és tüstént a faképnél hagyom örült dühöngésben!

— Egy lépést se! kiáltá a festő, s hirtelen bezárta az ajtókat. — Öltözékek jelmezbe, folytatni akarom a festést...

A nő reszketve engedelmeskedett, dobogó szívvel öltötte fel kis szobában a bachsnői jelmezt, s aztán egy elnyomott fohászsal helyezkedett el a párdúczbőrn. A festő ezalatt bántalmul nyugalommal keverte festékjeit s egy órai munka után fagyos, kimért hangon mondá a színésznek: „most elmehet.“ Ez könnyebbülten lélegzett fel.

A festő sohasem tetszett jobban a szinpad Vénusnak, mint ép azon órában, mikor reszketnie kellett saját életeért. A férfias fölépés, a villám ö büszke tekintet, s a fagyos nyugalom lebilincseltek őt. Méginkább vonzódt e emberhez, mint valaha, s egy lángoló levelet irt hozzá melyben szívélyesen meghívta ebédre. A művész büszke daczczal utasította vissza. De két nap mulva megbánta tettét bejelentette magát kedvesénél, s az kizente komornájával, hogy el nem fogadhatja. A művész nem tágitott, makacsul követelte beocsátatását, midőn a belső termékből egyszerre kilép a gróf s gunyos mosolylyal méregette a festőt, foghegyről így szóló: a kisasszonyunk most sem kedve, sem ideje nincs üléshez. Fölötte sajnáljuk, mert ön igen jól fest — hanem lassan!

A szép szöke bachsnői képe így maradt bevégzetlen, s a festőből asszonygyűlölő lőn; visszahúzótt minden társaságtól, benső barátai előtt is kiállhatatlanná tette magát. Barátjai nem mulasztottak el semmit, hogy a szenvedővel elefejtessék a bus történeteket, de minden törekvésük meghiusult a festő szívós bánatán. Végre találkozik a jó barátok közt egy nőorvos, a ki vállalkozott reá, hogy helyreállítja a festő szívet.

— Gyermejkáték! — így szóló a bus művészhöz — bizd reám magad s egy óra mulva jóituz kacagásra fakasztalak!

Hosszu idő után először mosolygott a művész a furcsa ajánlkozason, és kiváccsian kérdé:

— Mit kell majd tennem?

— Semmit, csak nézz és láss!

tartani. Vegyen abban részt minden ifjú férfi, kinek a hasznos és helyes irányt érkeke van. Lépjétek be minél tömegesebben a tornaegy letbe! Előre Debreczen ifjusága!

A lobogó ki van bontva, büszkén ragyog azon a szép jelszó: Erő! Erély! Egyetértés! Hasznos a cél! helyes az irány! pártoljátok! Lépjétek tömegesen a testület tagjai köz s mondjátok ki az alakuló gyűlésben, miszerint elvagytok határozva haladni a megkezdett uton s felkarolni az atletika ügyét. Aztán pedig kiterjesztvén a működési kört, lépjétek sorom póba! nemes küzdelem, férfias munka vár reátok: ott a példa Magyarország lüktető szívében, a szép fővárosban működő „Magyar atletikai klub”, melynek tagsága kvalifikál, nyilvános viadali országos érdeklődést és figyelmet ébresztenek s bajnokai büszkén viselik nemesen kiérdemelt jutalmukat.

A pályatér nyitva, — a pályabér ép szel lem! erős test! egészség! dicsőség!

Előre tehát, sorakozzunk a „tornaegylet” lobogója körül!

Jeney Miklós.

HELYI HIREK.

*** Polgármesteri jelentés** október hórl. A rendőrség által letartóztatott lopásért 12 rendőri kihágásért e. csavargásért 88. együtt: 100 egyén Ezek közül a kir. ügyészségnek átadott 12 rab, rendőri uton lett megbüntetve 88. Eltoloncoltatott 43 csavargó. Katonai létszám volt, közös hadseregbeli 1224 ember 533 lóval, honvéd gyalog 261 ember 5 lóval, honvéd-huszár 87 ember, 64 lóval, összes létszám 1573 ember, 682 lóval. Szemlén megjelent közös hadseregbeli 739 katona. A többi adatokat legközelebbi számunkban közöljük.

*** Közigazgatási bizottság.** Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága f. hó 14-én, Debreczen város közigazgatási bizottsága pedig f. hó 5-én azaz szombaton tartja rendes havi ülését. — Tárgy: folyó ügyek.

*** A vármegyéről.** Hajdúvármegye központi választmánya — az alispán előktele alatt — ma d. e. ülést tartott.

*** Színház.** Tegnap Feuillet „Egy szegény ifjú története” cz. drámája került színre, a melyet érdekessé tett az, hogy a régóta ismert szerepek új szereplők kezében voltak. Medgyaszay Evelin Margitja szép, nemes alakítás volt s a romjelenetben bemutatott hevetéséből parterát a hideg és merev magartásából kikerült, az Odíot Maximeot játszó Molnár Lászlót. Szépen eljátszott jelenetüket a feles számú közönség megtapsolta s végül mindkettőjüket kihívással jutalmazta. Molnár Lászlónak hidegségén és merev beszédén kívül le kell szoknia a néha csaknem érthetlen hadaró beszédéről is. Látszik, hogy játéka már intelligenciájánál fogva is kellően átgondolja, a szenvedélyesebb jelenetekben tud magával ragadni, van alakja és organuma is — de azok a hiányok a jó tulajdonságait paralizálják s csak igen sok, sőt mindennapos föllépés után szünetelhetnek meg. Bizonyára azért, mert okuk a késői föllépéssel járó — lámpaláz. Ez me-reviti meg tagjait, ez fojtja le torkát s ez teszi kepelelné legjobb pointejeinek kijátszására. Hogy úgy mondjuk, a drámai helyzet egész Vulkánia kell hozzá, hogy a jeget lerázza, maga is fellángoljon. Sejtjük, hogy jó színész válhat belőle, de azt a szüntelen gyakorlatot nagyobb színpadon nem folytathatja; éppen nem akarjuk számkivetni s nom is malicziából mondottuk tehát mindezt a rokonszenves ifjú színésznek, de azon hitben, hogy tanácsunkat követve, két-három év múlva elérí, a mire törekszik. Másrészt nem is foglalkoz-nak vele ily soká. — Áttérve az előadásra. Laroque-ot a Tóth Józsefek e remekbe járt-szott alakítását, Mándoki Béla sem ejtette el; érdemes művésznök teltető finomsággal játszotta s meghatott kivált az általa jól kidolgozott haldoklási jelenetben — Zilahy Gyula Bevallan szerepében is megmutatta, hogy tehetséges színész előtt nincs u n k i s e b b s z e r e p; élénk, szeretetre-méltó alak volt. Megemlítendő Lászlóé, mint Laroque asszony és Kocsis Etel, mint fürge pástor-leány; a többiek is igyekeztek. Megjegyezzük végül, hogy az igazgatóság igen jól teszi, ha időnként előveszi a nálunk jó emlékezetben élő, régebbi darabokat. A nagy ujdonság hajhásztaban Szigletit, Berziki, Tol-dy István, Tóth Kálmán, Tóth Ede, Csiky Gergely, Rákosi Jenő tíz-tizenöt év előtt írott darabjai már idestova régebbi termékeké válnak, pedig ők, éppen úgy mint Sardou, Augier, Feuillet, Benedix sat. gyakorolnának anyi vonzerőt, mint az „Aranyhalak” és egyéb darabok, a melyeknek egyetlen érdemük az hogy a legközelebb lefolyt hónapokban buktak meg valami nagy bel- vagy külföldi színpadon. Helyes volt Feuillet művének felelevenítése és jó, ha Szigeti József, Szigletit és a Tóth Ede népszínműveit is látjuk néha a sok új ferczelmény mellett. A tegnapielőtt látott „Vén bakancsos és fia a huszár” cz. darabról P. o. már az irodalom történet mondott kedvező ítéletet. Meséjének forrása a legvasta-gabb sugarakban buzog él s oly változatos, hogy nemcsak vonzó szerelmi történet van benne de ezenkívül még a k i n c s á s s igen ügyes bonyodalma is. Ha a katona-fogdosás, a darab keletkezési idejének szőnyegen forgó társadalmi baja emlékeztet a „Szökött katona”-ra, Friczi ennek sutton ülő szabólegényére, ellenben egészen eredeti a vén bakancsos által szőtt kincsásai ármány s e mellett pompás alakok benne Friczi, a kántor élénk veru leánykája, a vén bakancsos, a korcsmáros a kántor, Tóth Edeig elmaradhatlan a magyar

népszínműben, éppen mint a falu zsidaja és cigányja, a felkezdő huszár sat igen hálás alakok és az gazda atléngő, Szigetinel az ó ujjab, sokkal mesterkéltébb darabjaiban is föllelhető pezgó jókedv és találkonyság min-dig kellő vonzerőt fog gyakorolni a romlatlan ízlésű publikumra. Tegnap a szomorú háttérű nap s a 7 órakor a temetőben tetőpontját ért sir-látogatás okozta azt, hogy nem volt telt ház, a színházban volt közönséget pedig a rossz előadás, az énekrészek zagyva elő-adása és a megújásra váró énekrészek hagy-ták hidegen. A „Debr. Ell.”-ben olvassuk hogy az első jutalomjáték ez idényben, amint illik, a heroiné Med e s s z a y Evelin k.a.-é lesz, ki ez alkalommal (ha addig nem tesz más választást) egy Schiller-féle szavaló-drá-mában fog fellépni. Holnap a tegnapiól elma-rott „Uff király” operette kerül színre Szombaton az „Üdvöske” adatik, vasárnap és hétfőn pedig a „Rokolyás bíró” cz. népszínmű-ujdonság.

*** A tornaegylet köréből.** A debreczeni torna-egyletnek önálló férfiakból alakult csoportja f. hó 5-én, azaz szombaton este 6 órakor tartja a főiskolai torna-teremben alakuló közgyűlést. Tárgy: tisztújítás, becsü-let bíróság választása, atletikai működés meg-kezdésének megbeszélése. Ugyanakkor, este 7/9 órakor, a Magyar-fiúk zenekarának köz-reműködése mellett, tornász ismerkedési estély tar atik a „Bika”-szálloda kis éttermében.

*** Kegyelet.** A honvéd-temetőben halottak estéjén tartott kegyeleti ünnepélyről szóló tudósításunk pótlásul felemlítjük, hogy Nagy Sándor 1848/9-ki honvéd a honvéd-sírokra — saját költségén — 2 díszes koszo-rut, a főiskola előtti kö o r s z l a n r a pedig egy koszo-rut tettetett. Vették ezen ünnepélyre vonatkozólag a következő köszönetnyilvánítást: „F. évi nov. hó 1-én a Debreczenben nyugvó honvédek sírjának kivilágításához és megkoszo-ruzásához kegyes adományokkal többen hozzá-járultak, miért fogadják az illetők hazafini kö-zsönetünket Debreczen, 1887. nov. 3. Az 1848/9 honvédek.”

*** A r t é z i k u t.** — A nagytemplom előtti ártezi kut furását, mely közbejött aka-dályok miatt, már hetek óta szünetel, a jövő hét n ismét teljes erővel fogják folytatni. Az akadályt az képezte, hogy az erős nyomás köv-keztében 212 m. mélység körül a legbel-ő cső annyira meggyüremlett, hogy az újabb belső csöveket nem bocsátotta volna lejjebb E ne-hézség megszüntetése végett Zsigmondynak külön e célra készült gépezetet kellett al-kalmazásba hozni, a melylyel már sikerült is az akadályt elhárítani. A napokban 300 mé-ternyi mélységhez elegendő új csövek fognak érkezni s akkor azonnal megkezdik a további furást. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy a Csokonai kertben lévő furt kutnak ujra használ-hatóvá tevése, mely körülbelül 3000 frtot igé-nyelne, mindezeideig azért nem történt meg mert teljes remény van hozzá, hogy a nagy-templom előtti ártezi kut csakugyan, és pe-dig már nem sokára sikerülni fog és ez eset-ben egészen fel selegessé válik az ide közel lévő Csokonai kertbeli kut, mely miatt az utóbbi időkben anyni panaszt hallottunk a környékbeli lakosság ajkáról.

*** Katonai lövésár lesz e hó 27-én** Debreczenben a Péterfia-utcai honvéd laktanya udvarán a II. honvéd huszár ezred ez évi pót lövésárjainak fedezése végett. A lovak közvetlen a tenyészéktől fognak bevá-sároltatni, minélfogva erre a vásárra ismétlen felhívjuk a helybeli és vidéki lövésárzó gazdák figyelmét.

*** Országos vásár.** A hajdú-megyei C s e g e n f. hó 14-én országos vásár tartatik.

*** Esküvő.** A Debreczenben is ismert Gyöngyi Izó, a népszíntest tagja, kedden d. e. vezette oltárhoz Budapestenz özv. Breit-nerné szül Guttman Irma asszony. Az eske-kest a tabáni zsidó imaházban Goldberg Rafáel rabbi vezette. A véleányi pályatársai, barátai s a fiatal pár ismerősei szép számmal je-lentek meg az esküvőre.

*** Afelemelt borregálé** A vár. tanács nov 1 sejtől fogva a borregálé fölébb emelte minden liter után 2 król 3-ra. Ezen emelkedést közvetlen a bormérők fizetik ugyan a városnak, de tulajdonképen annak a fogyasztó közönségnek a zsebéből kerül ki, a mely korcsmákból és vendéglőkől fedezi borszü-késletét. A borregálé fel-bb vitelét az a kö-rülmény tette szükségessé a tanács előtt, hogy a kincstártól bérelt fogyasztási adók kezelése nem hogy haszonnal járt volna a városra nézve az eddigi folyamában, de sőt 8000 frt. vesztesége volt rajta; a tanács pedig nem akarja a városi költségvetés ezen részét sem deficizzel zární le.

*** A rendőrség ről.** Ritkán volt oly csendes a város, mint mostanában, a mennyiben igen kevés egyént szállítanak be a rendőrséghez. Ma délelőtt koldulás miatt 2 zsidót tartóztattak le egy öreget és egy fiatalt. Ebben az az érdekes, hogy kettőjüknek van egy szemök a mennyiben az öreg zsidó ki munkási illetőségű egészen vak, a fiatal zsidó pedig, ki szántói illetőségű, fél szemére vak, e mellett mindketten süketek.

*** Az ermelléki szűret** befel-jeztetett A szűret átlag véve — kivéve a fil-loxerás helyeket — jónak volt mondható. A must hectoliterjét 6—7 frton vették. Debre-czenből nagyobb bevásárlásokat tettek: Ko-peczky, Fehér Herman és Áron Miksa. Sajnos, hogy a szép Ermelléken már nem sokáig fog-nak szüretelni, mert a filloxera óriási mérték-ben pusztítja a szőlőket.

*** A z a g g ó d ó f é r j.**
— No anyjuk, hogy vagy? — kérdi a gazda beteges fekvő feleségét.
— Hát tudja kigyelméd, nagyon rosszul! — nyöszörgi a kérdezett.
— No anyjuk, akkor én elmegyek a templomba s imádkozom szerencsés felgyu-lásodért.
— Hej, tudja kigyelméd, jobb volna már nekem, ha meghalnék.
— No anyjuk, ha azt hiszed, hogy ezzel javíthatok az állapotodon, hát akkor én nem akarok az utadba állani.

*** Nyilvános köszönet.** Kaszanyitzky Endre ur és neje Szabó Teréz, azon óhajától áthatva, hogy jobb hazába költözött s ott az örök életet élvező feledhetetlen ked-ves leányuk, Veronika emléke itt e földön is megőriztessek, f november hó 1-én, mint a halottak napján 100 azaz száz frtot küldtek be hozzáim, mint boldog emlékü gyermekök nevében a jótékony Nőegylet javára oly czél-ból tett alapítványt hogy az, mint az egyleti árvaházban tartott növendékek karácsonfjá-nak felszerelésére rendelt alap, külön kezel-tessek s kamata évente e célra fordíttassanak. Midőn ezen alapítványi összeg átvételét s egyszersmind azt is jelzem, hogy azt immár az egyleti pénztárnok ur kezéhez juttattam, nem keresek szavakat Nőegyletünk s árváink nevében mondandó hálás köszönetem kifejezé-sére. Legyen elég annyit mondanom, hogy ezen alapítvány, mint a szerető emlékezet virága ott szórja illatát, hol azt hálás szívvel tudják fogadni. Debreczen, 1887. november 3. Veresné Szathmáry Teréz, nőegyleti elnök.

*** Zacherlint,** azt a rovarirtó port, melynek az újságokban olyan nagy reklámot csapnak, mindenki készíthet magának otthon. Adjunk egy liter spiritusba három evőkanál-nyi perzsa rovarport, (pyrethrum sinerari foliae) s hagyjuk e keveréket pár napig a na-pon állani s kész a „Zacherlin”, vagyis két evőkanálnyi e tincturából tizenkét evőka-nálnyi vízzel keverünk s egy perceskendő segélyével a rovarok által ellepített növényeket megfeskendezzük vele.

*** Az ide i d o h á n y t e r m é s r ő l** — a mint olvassuk — következő újabb hite-lese jelentések érkeztek: Berettyó-Ujfalu és vi-deke: Csekély mennyiségre 5 métermázsára tehető az ide i termes kat. holdankint; a mi-nőség kielégítő, átlagárak 16—18 frt között ingadoznak — Margitta és vidéke: Az ide i dohányszermes meglehetősen jól fizetett, átlag-ban termelt 7 métermázsá kat. holdankint mi-nőség jó, csak helyenkint gyenge, az árakat illetőleg még bizonyosat nem tudhatni, való-szerűleg azonban 18 frtot lehet átlagban föl-venni. — H a d h á z é s k ö r n y e k e: Az ide i dohányszermes kevésbé sikerült, átlag alig tesz ki a termes 4 métermázsát; az árak nagyon alacsonyak lesznek, minthogy a minőség gyenge 10—16 frtra tehető átlagban. — N á d u -v a r é s v i d é k e n u g a n c s a k g y e n g e t e r m é s volt, kat. holdankint 4—5 métermázsá termett; az árakat illetőleg még bizonyosat nem tudni, jó minőségre 18—20 frt számítható

*** Husárok** megállapítva s bejelentve 1887. évi nov. hó 2 től 9-ig — 30 kr. Erdei Jánosnál morgó-utca 587. sz. alatt. 32 kr. Kolb Jakabnál péterfia utca 687 sz. alatt. 34—36 kr Rác Györgynél Czegléd utca 2599. sz. a. 34 kr Erdei Ferencznel Csapó-utca 240. sz. a. bárány-utca 2284. sz. a., Balog Jánosnál Mester-utca 1371 sz. a. Csapó-utca 471 sz. alatt, 36 kr Rác Györgynél csapó-utca 10. sz. a. rózsater 10. sz. a., Szentesi Jánosnál róza tér 10. sz. Szt. Anna-utca 2267. sz. a., Erdei Já nosnál sas-utca 3. és 18. sz. a. Hatvan u. 1517., Kolb Jakabnál rózsater 10. sz. a. M e s t e r u t c z a 1113. szám a. — 44 kr a három izraelita szekben a pi-azon — Minden többi bejel. 17 métermázsákban pedig 40 kr. Jegyzet: Magyar Gábor három szekében 1 kiló hus nyomaték nélkül 8 krral drágább.

*** Az én köszönetlevelem.** (H i -v a t a l o s h i t e l e s i t é s s e l) Przemysl (Galicia). En szedülésben, gyomorgörbesben s szorulásban szenvedtem, és Brandt R. gyógy-szerész nagyhatású svájci labdacsaiból csupán három dobozzal használva el, mind e bajaim megenyhültek s miután évtágyam is megjött, most már teljesen jól érzem magam. S ezért nem állhatom meg, hogy Önnek melyen tisz-telt uram, oly jó hatású svájci labdacsaért hálás köszönetem ki ne nyilvánítsam. Foga-ja legbensőbb köszönetem, őszinte tisztelője: Mild-vurm Adél. A tőnnebbi aláírás valódiságát bi-zyonyítja Przemysl izz egyházközségének kép-viselőse, 1886. okt. 20 (P. H.) Brandt R. gyógyszerész svájci labdacsa (70 kr. egy dobozzal) a gyógyszerárakban haphatók, de meg kell figyelni védőjegyét, mely fehér ke-reszt vörös mezőben B r a n d t R. névalá-írásával.

*** Kőzgazdaság.**
Gabnaárak. (Budapest terménytőzsde nov. 1.) Buza tavaszra 7.32—7.33 — Buza őszre — — — — frt. — — — —
— Tengeri 1888 jul.—augra — — — — máj. — júniusra 5.72—5.73 frton. — Zab tavaszra 5.65—5.67 frton. Káposz-tarepce augusztus— szeptemberre — — — — frton.

*** Apró cseprő.**
Gyöngyvizasztalás.
Lelkész: Ne busuljon János gazda, ha

az Isten magához szólítja is feleségét, odafönt ujra találkoznak.
János gazda (elgondolkodva): Hát iszen é p e n e z aggaszt engem fötízstelendő uram!

A k ö v e t k e z e t e s a n g o l.
Egy fiatal francia házaspár járt Svájcz-ban nászutra. Összetalálkoztak egy angol és azután együtt járták be a Rhone völgyét. Utközben a menyecskét szörnyű fogfájás támadta meg s a legnagyobb kínok közt töl-tötte a következő napot. Végre Genfbe ért a három turista, rögtön fogorvoshoz siettek, a ki a beteg fogat kibuzta.
A műtét után az amerikai elkérte a fo-gat, gondosan megvizsgálta minden oldalról, azután így szólt:
— Nem lett volna szükség kibuztatni, én igen könnyen meggyógyíthatam volna!
— Mit tud ön ahöz! mondá a fiatal férj.
— Hiszen fogorvos vagyok! felelt az angol.
— S ön nem szólt erről egy szót sem, mikor tüstént végét vethette volna feleségem kínjainak.
— Igen, de három hóval ezelőtt nyuga-lomba léptem! felelte nagy komolyan az angol.

U t b a i g a z i t á s.
Két bizottság működik izzatag serénység-gel. Egyiknél a lövevek, másiknál a marha-levelek állítatnak ki.
Jön egy jóképu földmives.
— Kérem ássan, ez a ló-bizottság?
— Ez a marha-bizottság, amott a ló-bizottság! feleli mérgesen egyik bizottsági tag.
— Köszönöm ássan az utbaigazítást! — szólt az atyafi s azzal tovább áll.

M i t ő l f e l a K ő b i?
— Miért busulsz Kóbi?
— Párhajom lesz.
— Talán felsz kimenai?
— Oh nem, inkább attól, hogy nem tu-dok majd bejönni!

A n a g y v á r o s i é l e t.
— Látod barátom, csak a nagy város adja az embernek a kényelmes megélhetési eszközöket. Nézz csak reám! Mikor husz év előtt ide jöttem, csak öt forint volt a zse-bemben!
— S most?
— Most? ... Most tizezer forint adó-ságom van!

Debr. Színház.

Holnap, pénteken : 1887. nov. 4-én ;
Uff király.
Operette 3 felvonásban.

Felolós szerkesztő **Gáspár Imre**
Kiadó **Kutasi Imre**

Dr. Brukner Ernő

az összes orvostudományok tudora
sebész-műtő (opérateur)
volt műtősegéd a budapesti egyetem I. sebészi kórodáján s a fővárosi közkórház

bőr-beteg és bujakóros
osztályának volt másodvrosa.
Rendel : d. e. 8—9 óráig
" d. u. 2—4 "
Lakik : Batthyány-utca 2560. szám al tt.
(Siber-ház.)

Legnagyobb raktár mindennemű servkötőkből
ORMAI MORNÁL

Párisi mézgakülönlegességek raktára,
BUDAPEST, IV. ker. Hatvani-utca 20. szám.
Üv-zivacsokak.
Csomagolva I tct és 1/2 tctatos dobo-zokban tucatszja széles selyem sza-laggal I. minőségben frt 4.— frt 3.—

Valódi párisi óvszerek
tiszta mézgakból legujabb jobbitot gyártmány.
I. minőség, díszes dobozban arany és ezüst papírban csomagolva tucatszja 5 frt. II. minőségű, piros gumiból, díszes gömbölyü do-bozban tucatszja 4 frt. III. minőség, fehér gumiból díszes gömbölyü dobozban tucatszja 3 frt. IV. minőség, fehér gumiból, rózsaszínű pa-pírban göngyölve frt 2.50. Gummi Capots vörös gumiból gummiszállekkal elegáns dobozban tucatszja 4 frt, fehér gumiból gummi szálle-kelegáns dobozban tucatszja 3 frt.

Hálhályogok, valódi francia.
2-es 4-es 6-os 8-as 10-es minőségben tucatszja 1,50 2,50 4 — 5 — 6 —
Női óvszerek (gummi tányér) darabja frt 2.50
Sebészi mézgaárak és mézgakülönleges-ségekről külön árjegyzékek kaphatók, az á-ruk megnevezése után. Bátorodom különösen megjegyezni, hogy fentnevezett cikkek min-den tekintetben a valódi megfelelnek a ol-csobb óvszerekkel, melyeket azonban nem a jánlhatok, csakis külön kívánságra szolgálók. Szivarkaalakban összegöngyölt és hosszúra haj-tott óvszerek az árban egyenlők. Megrendel-ések gyorsan és a legnagyobb halgatagság megtartásával eszközöltetnek, a cikkek leg-ujabb minőségűek, melyekért keszekedem,

TEMETKEZÉSI INTÉZET DEBRECZENBEN.

Van szerencsénk a nagyérdemű t. cz. közönségnek szives tudomására hozni, hogy helyben számos év óta fenálló temetkezési intézetünket, tekintettel az e téren városunkban is tapasztalható fokozatos haladásra, a mai kor kívánalmaihoz képest

egészen ujjonnan rendeztük be.

Pontos és méltányos eljárásunk folytán szerzett bizalomnál fogva, melylyel a kegyeletes érületű gyászoló felek üzletünket már eddig is kiváló pártfogásban részesítették és részesítik, tekintettel kívántunk lenni a n. é. közönség érdekére s intézetünkben kitünő minőségű, **első rangu gyári telepekről származó** sirkövekből

sirköveket állítottunk fel.

A sirköveket 6 forinttól felfelé, a legnagyobb választékban, lehető jutányos árban, **sőt gyári árban** bocsátjuk a t. közönség rendelkezésére.

Üzleti viszonyaink, széles körű előnyös összeköttetések és helyzetünknel fogva hangsúlyozni kívánjuk, hogy intézetünkben egyszersmind a legegyszerűbbtől kezdve a legdiszesebbig

ÉRCZKOPORSÓ-RAKTÁRT

tartunk fenn, mely koporsók a helyben létező gyárunkban állítatván elő, ezek tekintetében sem az ár, sem a kiállításra nézve velünk senki nem versenyezhet; azon helyzetben vagyunk ennél fogva, hogy érczkoporsóinkat 6 forinttól kezdve a legkülönbözőbb árban gyári áron szolgáltatjuk.

Elvállaljuk továbbá: **temetések rendezését**, hallottas kocsiaink a legszerűbb igényeknek is megfelelők; disz és üveges kocsiink a fokozottabb kívánalmakat is kielégíti.

Megjegyezzük egyuttal, hogy nagyobb temetéseknel **egyedül a mi intézetünk nyújtja azon előnyt**, hogy a temetések alkalmával a gyászoló családnak ingyen és **minden díj nélkül** bocsát rendelkezésére egy e célra szerzett **gyászkiéretű magán kocsit**.

Midőn ezeknél fogva intézetünket, mely az igényeket minden irányban egyedül kielégíteni képes, a nagyérdemű t. közönség szives figyelmébe ajánljuk, egyszersmind felemlítjük, hogy intézetünkben a temetésekhez szükséges

mindennemű felszerelést,

mely ugy minőség, mint jutányosság tekintetében más helybeli készítményt jóval föltumul, a legpontosabban szolgálunk ki.

Kérve további nagybecsű pártfogását.

Tisztelettel

FODOR J. és GEBAUER

temetkezési intézet, — érczkoporsó gyár- és sirkövektár — tulajdonosok Debreczenben.

LEGJUTÁNYOSABB ÁRAK.

SZEDLÁK JÓZSEF

férfi-szabó

DEBRECZEN, Piacz-utca 2143. sz. a

Ajánlja mélyen tisztelt vevőinek és a t. cz. közönségnek az **őszi és téli idényre** dusan felszerelt raktárát mindennemű bel- és külföldi szövetekben, nemkülönben hazai gyártmányu brassói és gácsi posztókban szives megtekintés és megrendelésre.

Ajánlja továbbá

kész férfi-ruha raktárát,

melyben **szokott jutányos árak mellett, nagy és szép választékban** kaphatók — a saját műhelyében készült —

őszi felöltők, öltönyök, téli kabátok, köpenyek, utazó bundák

és egyéb férfi ruházatok.

Hajduvármegye s Debreczen szab. kir. város főispánjától.

653

1887.

Pályázati hirdetmény.

Hajduvármegye f. évi december havi rendes közgyűlésén az árvaszéki elnöki állás fog választás útján betöltetni, mely állás évi ezer-négyszáz (1400) forint fizetésből és háromszáz (300) frt lakbértől álló javadalmazással van összekötve.

Felhivatnak az ezen állásra pályázni kívánók, hogy kellőleg felszerelt kérvényeiket hozzám, mint a kijelölő bizottság elnökéhez f. é. decz. ötödik (5) napjának délutáni 6 órájáig annyal inkább benyújtásák, mert később érkező folyamodványok tekintetbe vétetni nem fognak.

Debreczen, 1887. okt. 27.

Gróf Degenfeld József.

Közvetlen postagőzhajózás
Hamburgból Newyorkba minden szerdán és vásárnapon.
Hávreból Newyorkba minden kedden.
Stettinből Newyorkba minden 14 nap alatt.
Hamburgból Nyugatindia havonként háromszor.
Hamburgból Mexicoba havonként egyszer.
 A társaság postagőzhajói kitünő ellátás mellett mind a hajószobákban úgy a földélelmezésben elhelyezett utazóknak is a legkedvezőbb utazási alkalmat nyújtanak.
Vezénylő megbízott Prágában Venczeltér 15. sz.

Pilzeni kiviteli ászoksör az első pilzeni részvény serfőződéből Nagybani eladás hordókban és palaczkokban.

A palaczkok töltésénél használt okszerű töltésmód a szénsav legparányibb veszteségét kizárja, miáltal a sör minősége és tartóssága különös jónak bizonyult. **Arjegyzekek ingyen és bérmentve, vidéki megrendelések lelkiismeretesen eszközötteknek.**

Főraktár: **SCHLEINCZ KAROLY és Társainál** Budapesten, VIII. stáczió-utca 47. sz.

Budapest, 1886. dec. 1. A mosókonyhánkban alkalmazásban álló s Önök által szállított 2 drb 3. sz. mosó- és facsarógép minden tekintetben czélszerűnek és előnyösnek bizonyult s midőn ezt készséggel igazoljuk, egyidejűleg kijelentjük, hogy gépeket mindazoknak, kiknek ilyenmő gépre szükségük van, legjobban fogjuk ajánlani.

Grand Hotel Hungaria Hartmann f. s. k.

Budapest 1886. nov. 23. Tapasztalat folytán a mosó- és facsarógép felől szivesen értesitem Önöket, miszerint kifogástalan és tiszta mosás, a fehérneműk kímélése, könnyű kezelése mód, valamint szappan és idő megtakarítás tekintetéből gépeik tökéletesen megfelelnek s azokat bizvást ajánlhatom.

Kar.ész Tótor s. k. Dorottya-utca 1. sz.

A nagy mosás kellemtelensége megszűnt, mert

mosó- és facsarógépünkkel

(STRAKOSCH és BONER szabadalma)

egy személy egy nagyobb háztartás fehérneműit, néhán óra alatt, a fehérnemű rendkívüli kímélése, szappan, tüze ónyag és idő megtakarítása mellett hófehérre moss. **Vasmángorlók** csinos és czélszerű kiállással. Kaphatók Magyarország egyedüli vezér-ügynökeinél

Schleinz Károly és társainál

Bpsten, VIII. stáczió-utca 47, és V. harminczad utca 4.

Próbamosás minden szerdán délután 3 órakor.

Részletfizetés mellett is kapható.

Arjegyzekek ingyen és bérmentve.

Tereim, Erd. 1886 nov. Elismerem, hogy aré-szemre küldött 1. sz. mosó- és facsarógép minden tekintetben nagyon czélszerű, elég könnyen jár s a háztartásban nélkülözhetetlen

Gróf Bethlen Márk s. k. Sz. Fehérvár, 1887. márc. Ismételve csak is a legjobbat mondhatók mosógépünkre. Több ízben meglett támadva azon helytelen kijelenéssel; miszerint a ruhát rontásának, pedig biztosítom, hogy ez nem áll, mert utóbbi időben egy egész menyaszonyi kelengyét mostam a géppel és a svájci himzések úgy szinte a francia csipkék, a legkevesebbet sem szenvedtek.

Cichini Kálmán s. k. Esztergom, 1886. decz. Az önöknel megrendelt 2. sz. mángorló gép igen jó munkát végez. Teljesen meg vagyok elégedve. Rajner Agnes s. k.